

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Październik-Listopad 2018

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. ChRL w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku stawia na dywersyfikację kanałów tranzytowych, czego wyrazem jest zainteresowanie w budowę multimodalnych hubów logistycznych przy ukraińskiej granicy z UE oraz ustanowienie strefy wolnego handlu;
- b. Białoruś po udanej kampanii promocyjnej parku przemysłowego Great Stone w kontaktach z Chinami wychodzi z kolejną propozycją inwestycyjną multimodalnego hubu logistycznego w specjalnej strefie ekonomicznej Bremino-Orsha;
- c. Jedną z rosyjskich motywacji w celu rozwoju stosunków dwustronnych co raz wyraźniej staje się pozyskanie kapitału oraz rozpoczęcie wspólnych projektów badawczych w dziedzinie innowacji.

II. CHINY-UKRAINA

2 października: Chiny i Ukraina planują podwojenie obrotu handlowego w kontaktach dwustronnych. Podczas spotkania ukraińskiego premiera Wołodymyra Groysmana z ambasadorem ChRL na Ukrainie Du Dui określono, iż motywacją obu stron ma być osiągnięcie pułapu 10 mld USD w 2019 r. w wymianie dwustronnej. Głównymi sektorami towarzyszącymi rozwojowi dalszej współpracy mają stać się: agrobiznes, budownictwo, projekty infrastrukturalne oraz energetyka. W pierwszych ośmiu miesiącach 2018 roku wartość wymiany dwustronnej osiągnęła 5,8 mld USD, stanowiąc 21% wzrostu w porównaniu do analogicznego okresu w roku poprzednim. Specjaliści przewidują, iż wartość wymiany dwustronnej na przestrzeni całego 2018 r. wyniesie 8,7 mld USD.

15 października: China Energy Engineering Group zainteresowane ukraińskim rynkiem OZE. Dyrektor regionalny CEEG Wang Qi stwierdził, iż jego firma zainteresowana jest stworzeniem szeregu elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii. Wśród nich wymienia się projekty elektrowni słonecznych, jądrowych, wodnych a także biomasowych. Projekty nie wykluczają

również modernizacji istniejących elektrociepłowni i elektrowni z wybudowanych jeszcze za czasów istnienia ZSRR.

6 listopada: Ukraina zwiększy eksport produktów ze słonecznika do Chin w 2019 r. Ukraińska firma GPZKU podpisała kontrakt z chińską państwową firmą CCEC. GPZKU w latach 2017/2018 podwoiło swój eksport do Chin, osiągając 1 mln ton. W ramach pożyczki 1,5 mld USD przyznanej w 2012 roku, GPZKU zobowiązało się do eksportu 5 mln ton zboża rocznie. Oprócz zbóż, firma planuje również zwiększenie eksportu oleju słonecznikowego.

8 listopada: Ukraina inicjuje konsultację w kwestii utworzenia strefy wolnego handlu z Chinami. Wicepremier oraz minister rozwoju i handlu Ukrainy Stepan Kubiv zaproponował wicepremierowi ChRL Liu He rozpoczęcie wspólnych konsultacji dotyczących utworzenia strefy wolnego handlu. Jak wynika z informacji opublikowanych przez ukraińskie ministerstwo rozwoju i handlu, wznowiono działalność międzyresortowej komisji ds. współpracy chińsko-ukraińskiej, co ma wprowadzić nową dynamikę w rozwoju stosunków bilateralnych między państwami.

9 listopada: wspólne forum China Council for the Promotion of International Trade oraz Ukrainian Chamber of Commerce and Industry. Przedstawiciele CCPIT oraz UCCI debatowali nad usprawnieniem współpracy dwustronnej w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku. Głównymi sektorami predestynowanymi do wzmocnienia współpracy zostały agrobiznes, infrastruktura oraz energetyka. Zobowiązaniem strony ukraińskiej zostało przeprowadzenie odpowiednich reform w celu polepszenia środowiska inwestycyjnego dla chińskich przedsiębiorców.

9 listopada: Chiny zainteresowane utworzeniem multimodalnych terminali przy ukraińskiej granicy z UE. W wyniku spotkania ukraińskiego wicepremiera oraz ministra infrastruktury ds. integracji europejskiej Wiktora Dowhania z Liu He pełniącym urząd wicepremiera ChRL, zaplanowano projekt inwestycyjny dotyczący utworzenia terminali multimodalnych w trzech lokalizacjach – Lwów, Kowal oraz Użhorod.

III. CHINY-BIAŁORUŚ

1 października: park przemysłowy Great Stone z urzędem celnym. Z inicjatywy firmy ZAO CHN-BLR Commerce & Logistics Company otworzono urząd celny w skład którego wchodzi magazyn i skład celny a każdy z nich zajmuje powierzchnię

5 tys. mkw. Ambasador ChRL na Białorusi Cui Qiming określa otwarcie urzędu celnego jako kluczowe osiągnięcie dwustronnej współpracy gospodarczej w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku. Przedstawiciel białoruskiej strony Viktor Sheiman podkreślił, iż przepustowość celna urzędu szacowana jest obecnie na 20 tys. kontenerów w skali roku.

13 października: spotkanie Rumas-Li. Do spotkania doszło w ramach 17. Szczytu Szanghajskej Organizacji Współpracy w stolicy Tadżykistanu, Duszanbe. Premier Li Keqiang stwierdził, iż współpraca bilateralna w ramach Pasa i Szlaku wniosła wiele dynamiki, czego bezpośrednim skutkiem jest utworzenie parku przemysłowego Great Stone. W celu utrzymania obecnego tempa rozwoju stosunków dwustronnych, obie strony zobowiązały się do zwiększenia wymiany międzyludzkiej a także edukacji i turystyki. Białoruski premier w tym kontekście podkreślił wkład mijającego roku chińsko-białoruskiej turystyki w rozwój stosunków dwustronnych.

22 października: Wang Lingjun z delegacją w Mińsku. Chiński wiceminister generalnej administracji celnej ChRL odbył podróż do Białorusi aby spotkać się z Yuri Senką, przedstawicielem administracji celnej Białorusi. Obie strony wyraziły zadowolenie z ustalenia urzędu celnego w parku przemysłowym Great Stone. W komunikacie zamykającym spotkanie, strony zgodziły się co do potrzeby szkolenia większej ilości personelu oraz przeprowadzenie wspólnych szkoleń z zakresu zarządzania w sytuacjach kryzysowych.

5 listopada: Białoruś uczestnikiem China International Import Expo. Białoruska ekspozycja miała przede wszystkim na celu promocję chińsko-białoruskiego parku przemysłowego Great Stone w kontekście ukazania przyjaznego środowiska inwestycyjnego dla chińskich przedsiębiorców (zob. komentarz).

21 listopada: Białoruś rozpoczyna eksport mięsa drobiowego do Chin. Według informacji przekazanych przez białoruskie Ministerstwo Rolnictwa i Żywności, Chiny certyfikowały pięciu producentów drobiu i zatwierdziły niniejszym ich eksport do Chin.

26 listopada: CAMC rozpoczyna produkcję na Białorusi. China CAMC Engineering Co., będący filią państwowego China National Machinery Industry Co., rozpoczął produkcję silników wysokoprężnych w parku przemysłowym Great Stone. Warto przypomnieć, iż CAMC rozpoczęło prace budowlane linii produkcyjnej w kwietniu br. i w ciągu kilku następnych miesięcy wyraziło gotowość do rozpoczęcia

produkcji silników Diesla w ramach chińsko-białoruskiego projektu Maz Weichai. Zdolności produkcyjne przedsiębiorstwa określa się na 20 tys. silników używanych do napędzania pojazdów ciężarowych, autokarów oraz maszyn inżynieryjnych i sprzętu rolniczego.

30 listopada: porozumienie Białorusi i prow. Guangdong. Porozumienie o współpracy zakłada realizację wspólnych projektów w sektorach produkcyjnych i agrobiznesowych. Delegacja prow. Guangdong przybyła do Białorusi na zaproszenie wiceministra spraw zagranicznych Andreja Dapikunasa. Niedawne otwarcie białoruskiego konsulatu w Kantonie zostało uznane za koło zamachowe w kwestii rozwoju kontaktów dwustronnych. Strony omówiły możliwości współpracy z perspektywy dalszego rozwoju chińsko-białoruskiego parku przemysłowego Great Stone w okolicach Mińska.

IV. CHINY-ROSJA

1 października: Chiny, Rosja i Mongolia zadeklarowały wolę współpracy nad projektami gazociągowymi. Wspólna deklaracja na rzecz budowy wspólnych gazociągów jest wynikiem rozmów prezydentów Putina, Xi oraz Battulga w ramach Wschodniego Forum Ekonomicznego, które odbyło się we wrześniu we Władystoku. Szczegóły projektów nie są jeszcze znane.

16 października: Drugi Chińsko-Rosyjski Dialog Innowacji w Moskwie. Projekt jest współfinansowany przez Ministerstwo Nauki i Technologii ChRL oraz rosyjskie Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego. Celem inicjatywy jest wzmocnienie strategicznego dialogu w zakresie strategii i planowania innowacji, finansowania projektów technologicznych a także ustanawiania współpracy i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. W spotkaniu uczestniczyło 100 przedstawicieli administracji centralnej i lokalnej a także społeczność akademicka, naukowa oraz pracownicy instytucji transferu technologii. Obie strony podpisały wspólny plan na rzecz współpracy innowacyjnej na lata 2019-2024 (zob. komentarz).

18 października: Rosja i Chiny zwiększą wykorzystanie Rubla i Yuana we wzajemnych rozliczeniach. Rosyjskie Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego poinformowało, iż Moskwa i Pekin pracują nad wspólnym dokumentem dotyczącym wyeliminowania uzależnienia od amerykańskiego dolara i euro w celu zwiększenia wymiany handlowej z wykorzystaniem walut krajowych.

19 października: Władimir Putin wzywa do zacieśnienia chińsko-rosyjskiej współpracy w imię „wspólnego interesu”. Podczas spotkania rosyjskiego prezydenta z członkiem chińskiego politbiura Yang Jiechi, Putin podkreślił, iż Rosja jest gotowa wzmocnić dwustronną współpracę w celu ochrony i promocji wspólnych interesów obu krajów a także w celu zapewnienia globalnego pokoju i rozwoju.

6 listopada: Chiny i Rosja prezentują makietę wspólnego projektu samolotu pasażerskiego CR929. Chińsko-rosyjskie joint-venture składające się z Commercial Aircraft Corporation of China (COMAC) oraz United Aircraft Corporation of Russia zaprezentowało makietę kokpitu i części kabiny pasażerskiej samolotu CR929 podczas wystawi Airshow China w Zhuhai. Oczekuje się, iż prace projektowe zostaną ukończone do końca 2019 r., aby umożliwić produkcję i użytek komercyjny projektu w drugiej połowie przyszłej dekady. CR929 ma konkurować z Boeingiem 787 oraz Airbusem A350.

KOMENTARZ

1. Ukraina rozwija sieć bilateralnych zobowiązań handlowych. Przy okazji negocjacji i propozycji ustanowienia strefy wolnego handlu z Chinami, Stepan Kubiv oświadczył, iż kraj posiada już odpowiednie porozumienia z Kanadą a w zaawansowanym procesie negocjacji znajdują się podobne umowy z Izraelem oraz Turcją. Według danych Ministerstwa Rozwoju i Handlu Ukrainy, w ciągu ośmiu pierwszych ośmiu miesięcy 2018 r., wartość wymiany z Chinami wynosi ok. 6 mld USD. Kubiv komentując obecny stan rzeczy zapewnił, iż w ciągu najbliższych pięciu lat obie strony są w stanie zwiększyć obroty handlowe do 20 mld USD rocznie. Obecnie, Ukraina posiada umowy o wolnym handlu z 45 państwami i wysoko ocenia ich skuteczność, wobec powyższego należy się spodziewać, iż priorytetem ukraińskiego rządu będzie jak najszybsze ukończenie procesu negocjacyjnego niniejszego porozumienia z Chinami, szczególnie w dobie chińskiego spowolnienia gospodarczego wywołanego napiętą sytuacją handlową ze Stanami Zjednoczonymi. Również według posłanki Iryny Łucenko ukraińska przyszłość współpracy z Chinami wygląda obiecująco. Łucenko stwierdziła, iż Chiny postrzegają Ukrainę jako strategicznego partnera, bowiem są obecnie zaangażowane w ponad siedemdziesiąt projektów na terenie kraju. Możliwości rozwoju współpracy ma nieść za sobą również współpraca w przestrzeni kosmicznej.

2. Białoruski rząd potraktował obecność na CIIE jako priorytetowe wydarzenie promocji krajowej gospodarki w 2018 roku. Na uwagę zasługuje bardzo dobre przygotowanie merytoryczne strony białoruskiej w międzynarodowych targach. Ekspozycja składała się z dwóch bloków tematycznych. Pierwszy blok przedstawiał potencjał handlowy, gospodarczy, inwestycyjny i kulturalny Białorusi na przestrzeni wystawienniczej wynoszącej 160 mkw. Drugi blok o powierzchni 500 mkw. wykorzystany został do promocji przedsiębiorstw, w ramach którego dokonano podziału na dwie strefy: handlu towarami oraz współpracy usługowej. Priorytetowo potraktowano promocję parku przemysłowego Great Stone będącego flagowym projektem we współpracy z Chinami. Białoruska delegacja obejmowała ministrów gospodarki i przemysłu, rolnictwa i żywności a także przedstawicieli innych resortów wyznaczonych do współpracy z Chinami. Przedstawicielstwo Narodowej Agencji ds. Inwestycji i Prywatyzacji dokonywało codziennych prezentacji dotyczących białoruskiego klimatu inwestycyjnego, warunków biznesowych oraz kluczowych lokalizacji do podejmowania inwestycji.

Podczas trwania targów doszło również do chińsko-białoruskiego forum biznesowego, gdzie doszło do prezentacji innowacyjności białoruskiej gospodarki a także atrakcyjności usług turystycznych, edukacyjnych oraz medycznych w kraju. W tym kontekście należy podkreślić aktywność strony białoruskiej w kwestii promocji multimodalnego hubu logistycznego zlokalizowanego w specjalnej strefie ekonomicznej Bremino-Orsha.

3. Kluczowym projektem innowacyjnym dla Rosji w ramach chińsko-rosyjskiej współpracy staje się rozwój Centrum Innowacji Skołkowo. Znajdujący się na obrzeżach Moskwy kompleks uzyskał właśnie finansowanie z Rosyjskiego Funduszu Inwestycyjnego ds. Rozwoju Regionalnego na kwotę 300 mln USD. Główną motywacją strony rosyjskiej jest pozyskiwanie finansowania dla projektów innowacyjnych ze strony chińskiej. W tej kwestii należy odnotować otwarcie zagranicznego biura Centrum w Pekinie oraz podjęcie współpracy z wiodącymi ośrodkami naukowymi oraz centrami biznesu w Chinach. Partnerem Centrum Innowacji jest m.in. Tshinghua University Science Park, Alibaba oraz Huawei, który podpisał umowę na rozwój sieci 5G na terenie kompleksu. Fundusz Regionalny Chiny-Rosja ma również wesprzeć start-upy branży informatycznej, przemysłu 4.0 oraz branży rolniczej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: CHINY WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Październik-Listopad 2018 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl